

Csaba László: az ellenzék által is tolerált szakértői kormányra lenne szükség

2008. szeptember 3. szerda 08:29:55

Az országnak mindenképp egy szakértői kormány lenne az érdeke, ami egyébként a politikai elitnek is kedvező lenne. Csaba László közgazdász, egyetemi tanár szerint olyan kormányra volna szükség, amelyet az ellenzék legalább tolerál. Az mfor.hu-nak nyilatkozva úgy vélte, ennek valószínűsége kicsi, és marad minden a régiben. A 2009-es költségvetés olyan lesz, mint az idei, és a gazdaság továbbra is csak vergődni fog. A professzor szerint a jelenlegi helyzet nagyban emlékeztet a nyolcvanas évek végére, amikor szinte az egész ország hibernált állapotban volt.

[Gyurcsány Ferenc adótervét](#) az SZDSZ ügyvivői testülete [a hétvégén tárgyalásra alkalmatlannak nyilvánította](#), de a történetnek azért még nincs vége. Csaba László szerint ugyanis ez egy alkufolyamat része, aminek nehéz megmondani a végeredményét.

Szerinte könnyen előfordulhat, hogy most az SZDSZ áll elő új javaslatokkal. Döntő lesz az, hogy a liberális párt feltehetőleg nem akar előrehozott választásokat, és a megfelelő pillanatban megtalálja a módját arra, hogy támogassa a kormányt.

Az SZDSZ konkrétan azt kifogásolta, hogy a tervekben nem szerepelt az egykulcsos adó. Feltehetően azonban a liberális párt fő sérelme mégis inkább az, hogy a döntések már régóta egy szűk körben születnek. Ebbe a csoportba a miniszterelnök szűk környezetén kívül kevesen tartozhatnak bele. A kabinetpolitizálás tipikus esete volt - a koalíció széteséséhez is ez vezetett - Horváth Ágnes akkori egészségügyi miniszter leváltása.

Gyurcsány elképzeléseivel egyébként is sok baj volt. Először is az összehatása mintegy 160 milliárd forintnyi volt, ami a GDP fél százalékát teszi ki, ez pedig roppant kevés. Másrészt célzottan az alsó középosztály jövedelmét emelné, aminek sok értelme nincs, mivel ez nem adó-, hanem jövedelempolitika.

Az ősz a költségvetésről fog szólni

Az ősz nyilvánvalóan a költségvetésről fog szólni, ami önmagában pozitív dolog. Ha a költségvetési elosztás kerül az érdeklődés fókuszába, akkor konkrét társadalmi és gazdasági kérdésekről lehet vitatkozni. Húsbavágó problémákról szól a közbeszéd, és nem mindenféle álkérdésekről, mint a "harmadik" vagy a "negyedik út", magyarázta a közgazdász.

Szerinte azonban a költségvetés nem fog lényegesen változni, mert jelenleg konkrét erőviszonyok

alakítják. Elképzelhetők fél-egy százalékos elmozdulások és egyszerűsítések, de érdemi változások nem. Olyan átalakulásnak minimális az esélye, amely a gazdasági növekedést előmozdítaná, véli Csaba László.

Az országnak arra volna szüksége, hogy egy megfelelő politikai felhatalmazással rendelkező kormány több évre szóló gazdaságpolitikát dolgozzon ki. Az volna az ideális, ha 2009 már a talpraállás első éve lenne. Ehhez egy olyan szakértői kormányra lenne szükség, amelyet az ellenzék legalább tolerál. De most inkább az tűnik valószínűnek, hogy egy toldozott-foltozott költségvetés készül, amellyel átevíckélhetünk a következő éven. Az is elképzelhető, hogy olyan költségvetést fogadnak el, amely az ideihez hasonló, csak három százalékkal nagyobb számokat írnak bele.

Nagy kérdés, jó-e ez Magyarországnak? Zavar minket, hogy a régióban a legalacsonyabb a növekedésünk? Ha ezt nem érezzük bajnak, akkor felesleges bármiféle reformot csinálni, és akkor ne foglalkozunk a munkanélküliséggel, a vállalkozások helyzetével, és az eurócsatlakozással sem kell törődnünk, tette hozzá némi éllel Csaba László.

Egy szakértői kormány a mostani felállásnál mindenképp jobb volna, mondta lapunknak a közgazdász professzor. Ha egy hitellel bíró személyiség kerülne a kormányfői posztra, az már önmagában javítaná a helyzetet. A szakértők között egy sor kérdésben lényegében konszenzus van, amit egy megfelelő kormány képes lenne végrehajtani.

Másrészt egy szakértői kormány előkészíthetné a talajt egy 2010-ben felálló új - immár ismét politikai - kormány számára. Ez mind az ellenzék, mind a kormánypárt számára lehetőséget adna, vagyis a "politikai szereplőknek egy szakértői kormány érdeke lenne, és mellel Magyarország is ez volna jó".

Felmerülhet, hogy egy szakértői kormány jobboldali bázison jönne létre. Ennek azonban sok értelme nincs az ellenzék részéről, hiszen butaság volna átvenni a felelősséget anélkül, hogy erre biztos mandátum lenne. Ezért a szakértői kormány inkább a baloldali és a liberális párt megegyezése révén jöhetne létre, mondta Csaba László.

Ezzel kapcsolatban már nevek is felmerültek: Bokros Lajos például korábban jelezte, hogy elvállalna egy ilyen feladatot, de szóba jöhet Békesi László is. Igaz, egy ilyen döntés meghozatalához a politikai elitben jelenleg nincs meg a szándék. Emellett elképzelhető személycsere a szocialista párton belül, hiszen több olyan politikus található a kormánypártban, aki kevesebb ellenszenvet váltana ki, mint Gyurcsány Ferenc, állítja Csaba László.

Marad minden a régiben

A kormányfő többször is a nyugdíjasok védelmével igazolja az átütőbb intézkedések hiányát. Ezzel kapcsolatban a közgazdász kifejtette, hogy ez az érvelés enyhén szólva is mulatságos. Mint mondja, éppen ez a kormány ürítette ki a kasszát, és most ennek hatásaitól akarja a nyugdíjasokat megvédeni.

A miniszterelnök azon kijelentése feltehetően helytálló, hogy a kiadások legnagyobb részéhez nem kíván hozzányúlni. Bevételi oldalon sem szeretne nagyobb változtatásokat, ha mégis, akkor azokat alárendeli kommunikációs szempontoknak, legfeljebb a vállalkozók egyes csoportjainak tesz engedményeket. Ennek eredménye az lesz, amit a nyugati elemzők is megfogalmaztak: nőni fog az államadósság.

A jövő évi gazdasági növekedést nagyon nehéz előre megbecsülni, hiszen ma szinte lehetetlen megmondani, miként alakulnak a külső körülmények. A 2,5 százalék tűnik reálisnak, de ha minden összejön, akár ez a szám felmehet három százalékig. Ez azonban még mindig borzasztóan kevés a környező országokhoz képest.

Csaba László szerint a mostani helyzet nagyban emlékeztet a nyolcvanas évek végére. Az adott felállás mellett hibernált gazdaság és társadalom alakul ki; van valami kis növekedés, de a többség számára ez egy helyben járás. A jelenlegi költségvetési keretek mellett nincs előrelépés, és bennragadunk ebben az állapotban. A közgazdász szerint ezzel a szituációval ma már az egész politikai elit teljes mértékben tisztában van.

Varga M István